Dosarul nr. 2-11487/2024
(2-24095854-12-2-26082024-1)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

02 iulie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii
grefier Burghelea Diana

examinînd în ședință publică cererea de chemare în judecată depusă de Banu Aliona împotriva Î.S. ”Moldelectrica” privind anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” privind instituirea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energiei de urgenţă, anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care sa aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi sa decis repararea prejudiciului integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, anularea Ordinului ***** din 23.05.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care s-a aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi repararea prejudiciul integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

La data de 23.08.2024 Banu Aliona, a intentat acțiune împotriva Î.S. ”Moldelectrica” privind anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” privind instituirea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energiei de urgenţă, anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care sa aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi sa decis repararea prejudiciului integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, anularea Ordinului ***** din 23.05.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care s-a aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi repararea prejudiciul integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că la data de 12.09.2022 între ÎS „Moldelectrica” şi Banu Aliona a fost semnat contractul individual de muncă nr. 18/22, ulterior acordul la contractul individual de muncă, reclamanta fiind angajată în funcţie de contabilă şefă.

Relevă că la data de 18.01.2024 Banu Aliona a primit pe e-mail un Invoice nr. 3 din 18.01.2024, tot la acea dată ea l-a redirecţionat spre executare contabilului responsabil de evidenţa contabilă a energiei electrice de echilibrare pentru a lua la evidenţă şi a coordona cu conducerea întreprinderii obligaţia şi a efectua plata, fapt demonstrat prin screen chatul corespondenţei anexate, astfel datorită faptului că, plata a fost executată cu întârziere abia la data de 14.03.2024, din aceste motive beneficiarul plăţii a calculat penalităţi de întârziere în sumă de 13 850,10 EURO.

Menționează că la data de 26.03.2024 prin Ordinul***** cu privire la crearea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energie de urgenţă a fost creată comisia de anchetă în temeiul art.art.10 alin (1) lit. d), 208 alin.(2), 342 alin. (1) al Codului Muncii, comisie care a fost formată contrar normelor imperative ale legii şi anume: art. 342 alin.(2) al Codului Muncii: ”Pentru efectuarea anchetei de serviciu, angajatorul este în drept să creeze, prin ordin (dispoziţie, decizie, hotărâre), o comisie cu participarea specialiştilor în materie”, conform punctul 1 al Ordinului***** din 26.03.2024 este prevăzută componenţa comisiei, printre membrii comisiei nu este nici un specialist în contabilitate, or apriori pentru a examina presupusele încălcări ale contabilităţii urmează a se expune o comisie unde cel puţin 1 persoană ar fi contabil.

Afirmă că în timpul anchetei a fost solicitat de la Banu Aliona explicaţii în temeiul art. 342 alin.(3) al Codului Muncii, fără a respecta prevederile alin. (4) al art. 342 Codului Muncii: ”salariatul are dreptul să ia cunoştinţă de toate materialele acumulate în procesul anchetei de serviciu”, lui Banu Aliona nefiindu-i permis să ia cunoştinţă cu materialele acumulate şi să prezinte probe care ar demonstra nevinovăţia, ceea ce constituie o abatere gravă, reclamantei Banu Aliona i-a fost încălcat dreptul la apărare un drept fundamental prevăzut la art. 26 al Constituţiei, la materialele raportului comisiei de anchetă nu se regăseşte nici o probă în acest sens ce ar demonstra contrariul.

Declară că la data de când s-a produs fapta pentru care a fost anchetată, Banu Aliona nu avea o fişă de post în care să fie stabilite obligaţiile de serviciu, acestea fiind prevăzute în ”Instrucţiune cu privire la organizarea şi desfăşurarea activităţii Contabilităţii centrale” din 17.05.2023 ÎS „Moldelectrica” la capitolul IV, Contabilul Şef nu are obligaţia de a efectua plăţi sau verifica efectuarea acestora, de fapt obligaţia de întocmire a ordinelor de plată este prevăzută la punctul 3.9. al ”Instrucţiunilor cu privire la organizarea şi desfăşurarea activităţii Contabilităţii centrale” din 17.05.2023 şi este a contabilităţii la general, în acest sens la data producerii faptei exista un contabil responsabil pentru întocmirea dispoziţiilor de plată. Răspunzător de evidenţa şi achitarea acestor tip de plăţi este contabilul de categoria II, funcţie ocupată la acea dată de dna Drăguţan Tatiana.

Susține că conform Fişei de post a contabilului categoria II privind evidenţa contabilă a energiei de echilibrare, evidenţa garanţiilor financiare”, se anexează, la punctul 2.5., este prevăzut că: Efectuează plăţile în baza cont-facturilor de plată şi facturilor primite la contul 5215, 5216, iar în perioada respectivă una din atribuţiile de bază a doamnei Drăguţan Tatiana era să prezinte spre coordonare conducerii întreprinderii şi să achite la timp Invoice nr. 3 din 18.01.2024. Comisia de anchetă a constat acest fapt la punctul la punctul 2, concluzii şi Propuneri, dar din motive neîntemeiate, nejustificate, fără a lua în consideraţie circumstanţele de fapt si de drept, conclude şi propune sancţionarea disciplinară a reclamantei Banu Aliona cu ”mustrare aspră” şi este propus ca aceasta să recupereze prejudiciul adus întreprinderii ÎS ”Moldelectrica”, de către dna Drăguţan Tatiana.

Menționează că în această situaţie, având în vedere faptul că comisia a fost creată cu abateri de la art. 342 alin. (2) al Codului Muncii, membrii comisiei nu au putut identifica şi nu au înţeles corect modul de efectuare acestor tip de plăţi de către întreprindere. După emiterea ordinului ***** din 23.05.2024 Drăguţan Tatiana s-a eliberat. Pe de o parte comisia de anchetă constată că dna Drăguţan nu şi-a executat atribuţiile de serviciu îi aplică o sancţiuni disciplinară, dar totodată neîntemeiat îi aplică sancţiune disciplinară şi contabilei şefe cu propunerea ca aceasta să restituie prejudiciul material cauzat întreprinderii de către Drăguţan Tatiana fără ai fi

demonstrată vinovăţia şi fără ai respecta dreptul la apărare, astfel nu ţine de obligaţia contabilei şefe să rezolve problemele tehnice a sistemului electronic a întreprinderii în aşa mod ca plăţile valutare să fie efectuate în mod automatizat la fel ca şi plăţile în MDL, în explicaţiile dnei Drăguţan Tatiana anexate la Raportul comisiei de anchetă este menţionat că ea nu poate face ordine de plată în valută că nu-i permite sistemul automatizat de evidenţă contabilă şi că doar contabila şefa trebuie să le completeze. Aceasta este o problemă tehnică pe care dna Drăguţan Tatiana trebuia să o comunice conducerii întreprinderii, deoarece întreprinderea are departament specializat ”Serviciul IT” care trebuie rezolve problemele tehnice ale programului de evidenţă contabilă automatizată Programul ”UNA”. Mai mult, faptul că anterior reclamanta Banu Aliona a executat, de fapt voluntar, fără a fi obligată atribuţiile unui contabil la caz ale lui Drăguţanu Aliona nu o obligă de fiecare dată să îndeplinească obligaţiuni care nu îi aparţin, obligaţiuni străine.

Declară că în acest context observăm o neexecutare esenţială a atribuţiilor de serviciu a dnei Drăguţan Tatiana şi neglijenţă în serviciu, ceia ce a atras după sine prejudicii materiale la întreprindere.

Menționează că la materialele raportului comisiei de anchetă nu găsim explicaţii de la reprezentanţii ”Serviciului IT” al întreprinderii care să conţină informaţie dacă s-a adresat în acea perioadă dna Drăguţan Tatiana cu solicitarea de remediere a problemei tehnice referitoare la ordinele de plată în valută şi dacă această problemă a fost remediată, ori comisia de anchetă nici nu a intrat în esenţa problemei, pe motiv ca în comisie nu existau specialişti în materie.

Invocă că la fel comisia de anchetă nu a constatat dacă dna Drăguţan Tatiana a remis careva adresări spre contabila şefa, ca să-i comunice despre această problemă şi că plata nu poate fi efectuată din sistemul automatizat de evidenţă contabilă. Suplimentar, Drăguţan Tatiana mai declară că s-a aflat în concediu medical în perioada 31.01.2024 până la 09.02.2024, dar în perioada de la 18.01.2024 până la data de 30.01.2024 a fost prezentă la serviciu şi a avut termen de nouă zile lucrătoare să-şi execute atribuţiile de serviciu referitoare la transferul Invoice din 18.01.2024 şi să nu aducă prejudicii întreprinderii, pus după revenirea din concediul de boală tot nu a executat ordinul dat. Totodată, reieşind din logica constatărilor din raportul comisiei de anchetă referitoare la aplicarea sancţiunilor maxime contablei şef, dar nu persoanei responsabile direct de proces, în această ordine de idei este pasibil de sancţionare şi Directorul întreprinderii, şi nu în ultimul rând Directorul Financiar al întreprinderii care are obligaţia directă de a supraveghea activitatea contabilităţii centrale, inclusiv şi activitatea contabilei şefe. în aceste circumstanţe, considerăm că Raportul privind rezultatele anchetei de serviciu la întârzierea plăţii energiei de urgenţă este pasibil de a fi anulat, propunerile de aplicare a sancţiunilor în privinţa dnei Banu Aliona sunt ilegale, constatate eronat cu încălcări legale ori în asemenea ordine de idei ar trebui aplicate sancţiuni întregii conduceri a întreprinderii ÎS ”MOLDELECTRICA”. Similar şi cu repararea prejudiciilor aduse, se repară prejudiciile aduse de persoana care le-a cauzat, nu de către şeful ierarhic superior.

Declară că, comisia în raportul menţionat constată că, comisia a stabilit că în urma inacţiunilor salariaţilor contabilităţii centrale ÎS ”MOLDELECTRICA” i-a fost cauzat un prejudiciu în valoare de 13 850,10 euro, contată comisia că ca urmare a acţiunilor a 2 persoane, dar contrar art.338 Codul muncii propun încasarea integrală nu de la persoana responsabilă de achitare ci de la angajatul ierarhic superior.

Relevă că sancţiunea aplicată reclamantei Banu Aliona se mai contrazice şi cu alte constatări ale comisie care prevăd expres comisia a studiat fişa de post a contabilei categoria II privind evidenţa contabilă a energiei electrice de echilibrare, evidenţa garanţiilor financiare şi a stabilit că în atribuţiile funcţiei este indicat expres sarcina de a ţine evidenţa contabilă a energiei procurate pentru echilibrare şi a contului contabil 5216-datorii comerciale din străinătate pentru energia electrică de echilibrare, deci în atribuţiile de serviciu a lui Drăguţan Tatiana intră anume faptele imputate reclamantei Banu Aliona, comisia aceasta a constatat, dar contrar art.338 Codul muncii au propun încasarea integrală nu de la persoana responsabilă de achitare ci de la angajatul ierarhic superior, angajat care nu avea aceste atribuţii întrucât le-a delegat prin fişa postului unei alte persoane, strict în conformitate cu Instrucţiunea privind contabilitatea centrală, cu aprobarea directorului financiar şi a directorului tehnic.

Declară că constatările comisie din p.1 ”Banu Aliona a primit în termen spre plată invoice nr.3 din 18.01.2024 a avut toate pârghiile şi împuternicirile necesare, dar nu a realizat achitarea acesteia în termen” sunt ilegale, or nu se menţionează care anume act prevede împuternicirile date ca să le execute Banu Aliona, care anume act iar da dreptul de a face plăţile date, luând în considerare că conform fişei postului reclamanta a delegat aceste atribuţii către contabila Drăguţan Tatiana. Faptul că anterior, datorită faptului că IS Moldelectrica nu are capacitatea IT de a prelucra electronic ordine în valută, contabila Drăguţan Tatiana a apelat la reclamanta Banu Aliona pentru ai întocmi în locul ei un ordin manual, asta nu echivalează că reclamanta de fiecare dată urează a efectua activităţile delegate altor persoane, mai mult de ducerea/monitorizarea achitării date responsabil este persoana care are aceste atribuţii conform fişei postului, nu angajatul ierarhic superior.

Menționează că conform art. 339 din Codul Muncii, contractul cu privire la răspunderea materială deplină a salariatului (1) Contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vîrsta de 18 ani şi care deţine o funcţie sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vînzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise. (2) Nomenclatorul funcţiilor şi lucrărilor menţionate la alin.(1), precum şi contractul-tip cu privire la răspunderea materială individuală deplină, se aprobă de Guvern.

Afirmă că după finalizarea anchetei de serviciu, la data de 23.05.2024 a fost emis Ordinul nr. 133 cu privire la aplicarea sancţiunilor disciplinare”, cu prezentul Ordin reclamanta Banu Aliona nu este de acord, până la emiterea ordinului Banu Aliona nu a făcut cunoştinţă cu rezultatele anchetei de serviciu şi cu materialele acesteia fiind lipsită de dreptul la apărare, fiindu-i prezentat doar Ordinul spre semnare şi ulterior cu propunerea de a restitui benevol prejudiciul cauzat întreprinderii de Drăguţan Tatiana, chiar prezentându-se un acord privind restituirea în rate, astfel de fapt, administraţia Moldelectrica, datorită faptului că Drăguţan Tatiana era în proces de demisionare din propria iniţiativă, că a refuzat categoric a restitui prejudiciile dar legal a le percepe este imposibil datorită lipsei contractului de răspundere materială, ia propus contabilei şefe Banu Aliona să i se aplice mustrare şi lunar i se va acorda diferite sporuri la salariu pentru a acoperi prejudiciile lui Drăguţanu Aliona, administraţia temându-se de controale din partea organelor de stat. Banu Aliona luând în considerare că dorea a activa în continuare a acceptat, cu condiţia că lunar i se vor achita sporuri, mărul discordiei apărând odată cu apariţia ordinului nr.314 din 29.05.2024 cu privire la premierea angajaţilor, care la p.3 nu a prevăzut nici o premiere reclamantei Banu Aliona, atunci reclamanta a înţeles că

a fost folosită de către administraţia IS Moldelectrica pentru a-şi proteja propriile funcţii în cazul controalelor din partea organelor de stat, acest fapt fiind confirmat şi prin prezentarea către reclamanta Banu Aliona a unui acord ’’benevol” de achitare a prejudiciilor.

Menționează că conform p.4.7 al instrucţiunii cu privire la organizarea şi desfăşurarea activităţii contabilităţii centrale, aprobată de Directorul financiar şi directorul tehnic al IS Moldelectrica, contabilul şef este responsabil de elaborarea politicilor, întocmirea rapoartelor financiare, efectuarea inventarierii patrimoniului, prezentarea informaţiei conducerii întreprinderii, nu are atribuţii de a efectua plăţi.

Conform p.4.8 distribuirea obligaţiilor de funcţie între personalul contabilităţii se efectuaiză de contabilul şef, la caz contabilul şef a delegat obligaţia de a efectua plăţi către Drăguţan Tatiana conform fişei de post care se anexează, deci această atribuţie nu era a contabilului şef ci a fost delegată unui contabil concret.

Mai mult, conform p.6.2 personalul contabilităţii exercită funcţiile în conformitate cu contractul individual de muncă şi fişa de post, deci Drăguţan Tatiana urma a activa conform contractului şi fişei de post ce o deţinea. Fiecare angajat răspunde pentru calitatea serviciilor prestate, se menţionează în p.6.4, deci Drăguţan Tatiana urma a răspunde pentru calitatea serviciilor prestate. Personalul contabilităţii este responsabil de conştiinciozitate faţă de sarcinile pe care le are de îndeplinit, calitatea lucrului şi îndeplinirea în termen a sarcinilor stipulate în instrucţiunea menţionată, se menţionează în p.6.5, deci Drăguţan Tatiana răspunde de îndeplinirea în termen a obligaţiilor de serviciu. Responsabilitatea fiecărui salariat al contabilităţii este reglementată de fişa de post, se menţionează în p.6.6, deci Drăguţan Tatiana purta răspundere pentru achitări, iar dacă a întâmpinat careva dificultăţi în efectuarea plăţilor urma a sesiza contabilul şef, şeful Direcţiei Economice, Directorul financiar, spunând simplu, ea urma a monitoriza plata dată de la apariţie până la achitare. Conform p.7.1 relaţiile contabilităţii de subordonare sunt către conducătorul întreprinderii şi şeful direcţiei economico-financiare, anume aceştea urmau a monitoriza, nu contabilul şef, el nu mai avea atribuţia dată întrucât a fost delegată.

De asemenea indică că, luând în considerare că SA Termoelectrica este o întreprindere mare, cu operaţiuni de milioane, contabilitatea centrală are 14 angajaţi + 4 angajaţi în sucursale, suplimentar fiind şi Direcţia economico-financiară la care se subordonează contabilitatea, şeful căreia de asemenea este responsabil de a supraveghea activitatea contabilităţii, directorul financiar care în subordinea căruia se află tot domeniul financiar şi poartă răspundere de domeniu, nimeni nu a fost tras la răspundere disciplinară şi nici la repararea prejudiciului, doar contabilul şef, fiind folosit un stereotip că de tot răspunde contabilul şef, cu toate că actele întreprinderii demonstrează contrarul. Instrucţiunea contabilităţii centrale, instrucţiunea Direcţiei economice, contractul individual de muncă a lui Drăguţan Tatiana şi fişa postului acesteia ne demonstrează că anume contabilul dat i sau delegat atribuţiile date, el a omis o neglijenţă în serviciu şi respectiv urmează a fi sancţionat şi obligat a repera prejudiciul adus întreprinderii, dar nu sa făcut acest lucru întrucât întreprinderea nu are contract de răspundere materială cu Drăguţan Tatiana, cu toate că vina aparţine integral acesteia, or aceasta nu numai nu a făcut plăţile ci nici nu a sesizat contabilul şef, şeful Direcţiei economice, directorul financiar despre neefectuarea plăţii. Anume Drăguţan Tatiana, care conform fişei postului care se anexează p.2.3 ţine evidenţa contabilă pentru energia electrică şi efectuiază plăţile în baza facturilor primite pe conturile 5216, pe contul care în speţă nu a fost achitată factura, aceasta şi conform p.6.4 al fişei

postului fiind responsabilă pentru cauzarea pierderilor materiale întreprinderii, fişă de post care a fost semnată de Draguţan Tatiana, aprobată de Directorul financiar şi directorul tehnic al ÎS Moldelectrica.

În final solicită anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al ÎS"MOLDELECTRICA" acesta fiind ilegal, emis cu încălcarea normelor imperative ale legii, în componenţa acestuia nefiind nici un specialist în contabilitate; anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al ÎS"MOLDELECTRICA", şi a ordinului ***** din 23.05.2024 al ÎS"MOLDELECTRICA" care ilegal au constatat vinovăţia reclamantei Banu Aiona, ilegal a sancţionat-o cu mustrare aspră şi ilegal au obligat-o să achite un prejudiciu material care nu a fost cauzat de EA.

Declară că mai sunt ilegale ordinele menţionat şi din aspectul că reclamanta Banu Aliona nu a semnat cu ÎS"MOLDELECTRICA" fişa postului care ar obliga-o să efectueze careva acţiuni, nu a semnat un contract de răspundere materială care ar obliga-o a repara careva prejudicii, chiar dacă acestea ar fi din culpa reclamantei, măcar că în speţă sunt din culpa lui Drăguţan Tatiana 337, 338, 339 Codul muncii.

În drept, a invocat prevederile Codului Muncii al Republicii Moldova, articolul 336. Limitele răspunderii materiale a salariatului. Pentru prejudiciul cauzat angajatorului, salariatul poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Articolul 337 din Codul Muncii Răspunderea materială deplină a salariatului

(1) Răspunderea materială deplină a salariatului constă în obligaţia lui de a repara integral prejudiciul material cauzat.

(2) Salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art.338.

Articolul 338. Cazurile de răspundere materială deplină a salariatului

(1) Salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile cînd:

a) între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339);

b) salariatul a primit bunurile şi alte valori spre decontare în baza unei procuri unice sau în baza altor documente unice;

c) prejudiciul a fost cauzat în urma acţiunilor sale culpabile intenţionate, stabilite prin hotărîre judecătorească;

d) prejudiciul a fost cauzat de un salariat aflat în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanţe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit.k);

e) prejudiciul a fost cauzat prin lipsă, distrugere sau deteriorare intenţionată a materialelor, semifabricatelor, produselor (producţiei), inclusiv în timpul fabricării lor, precum şi a instrumentelor, aparatelor de măsurat, tehnicii de calcul, echipamentului de protecţie şi a altor obiecte pe care unitatea le-a eliberat salariatului în folosinţă;

f) în conformitate cu legislaţia în vigoare, salariatului îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligaţiilor de muncă;

g) prejudiciul a fost cauzat în afara exerciţiului funcţiunii.

(2) Conducătorii unităţilor şi adjuncţii lor, şefii serviciilor contabile, contabilii-şefi, şefii de subdiviziuni şi adjuncţii lor poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lor dacă acesta este rezultatul:

a) consumului ilicit de valori materiale şi mijloace băneşti;

b) irosirii (folosirii nejustificate) a investiţiilor, creditelor, granturilor, împrumuturilor acordate unităţii;

c) ţinerii incorecte a evidenţei contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale şi a mijloacelor băneşti;

d) altor circumstanţe, în cazurile prevăzute de legislaţia în vigoare.

Articolul 339. Contractul cu privire la răspunderea materială deplină a salariatului

(1) Contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vîrsta de 18 ani şi care deţine o funcţie sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vînzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

(2) Nomenclatorul funcţiilor şi lucrărilor menţionate la alin.(l), precum şi contractul-tip cu privire la răspunderea materială individuală deplină, se aprobji.de Guvern.

Totodată pe parcursul examinării cauzei reclamanta Banu Aliona reprezentată de avocatul Vlaicu Vlad a depus cerere de concretizare a acțiunii.

Prin urmare solicită Banu Aliona împotriva Î.S. ”Moldelectrica” anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” privind instituirea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energiei de urgenţă, anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care sa aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi sa decis repararea prejudiciului integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, anularea Ordinului ***** din 23.05.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care s-a aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi repararea prejudiciul integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată avocatul Vlaicu Vlad în interesele reclamantei reiterînd circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În rest, în ședința de judecată nu s-au prezentat ceilalți participanți fiind citați legal.

Aprecierea instanței de judecată. Cadrul normativ pertinent.

Audiind părțile, studiind materialele anexate la dosar în raport cu prevederile legale, instanța de judecată *respinge* cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.

Prin urmare instanța reține că la data de 30.09.2022 a fost semnat Contractul privind furnizarea energiei electrice de urgenţă pentru restabilirea funcţionării normale a sistemelor energetice din Republica Moldova şi România, între Î.S. „Moldelectrica” şi CNTEE „Transelectrica” S.A.

Conform prevederilor contractuale articolul VI Termenii şi condiţii de plată „factura va fi emisă lunar pentru fiecare lună în care a fost livrată Energie de Urgenţă, pe baza Confirmării de Tranzacţie.

La fel conform pct. 3 lit. e) din articolul VI al prezentului contract „în caz de întârziere în îndeplinirea obligaţiilor financiare, cu excepţia unei înţelegeri amiabile între părţi. Partea care a întârziat va fi obligată să plătească celeilalte Părţi o dobândă de întârziere în valoare de 0,3% din valoarea plăţii restante pentru fiecare zi de întârziere. Partea care a întârziat va fi obligată să

plătească dobânda de întârziere în termen de 5 (cinci) zile bancare de la primirea de la cealaltă Parte a cererii scris (reclamației) în care este prevăzut calculul...".

Astfel, la data de 18.03.2024 Î.S. „Moldelectrica" a recepţionat notificarea din partea CNTEE „Transelectrica" S.A. prin care a adus la cunoştinţă despre faptul că factura din data de 18.01.2024 nr. 18 în valoare de 184,668 EURO „pentru energie electrică de urgenţă acordată în luna decembrie 2023 a fost achitată de către Î.S. „Moldelectrica" la data de 14.03.2024, înregistrând astfel 25 de zile de întârziere în îndeplinirea obligaţiilor financiare.

Se atestă că în conformitate cu articolul VI din contract, valoarea dobânzii de întârziere este de 13 850,10 EURO.

La data de 28.03.2024 Î.S. „Moldelectrica" a achitat suma penalităţii în valoare de 13850.10 EURO în contul CNTEE „Transelectrica" SA.

Se reține că la data de 26.03.2024 a fost creată Comisia de anchetă de serviciu, în baza Ordinului*****, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. d), art. 208 alin. (2), art. 342 alin. (1) din Codul Muncii.

Conform prevederilor art. 208 din Codul Muncii,

Articolul 208. Modul de aplicare a sancţiunilor disciplinare

(1) Pînă la aplicarea sancţiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicaţie scrisă privind fapta comisă. Explicaţia privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicaţia cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului şi un reprezentant al salariaţilor.

(2) În funcţie de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze şi o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăşi o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-şi explice atitudinea şi să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele şi justificările pe care le consideră necesare.

În conformitate cu art. 208 alin. (1) Codul Muncii, reclamanta (salariata) Banu Aliona a prezentat explicaţie privind fapta comisă în termen de 5 zile la data de 02.04.2024, prin care a comunicat următoarele: „fiind o perioadă foarte încărcată pentru contabilitate, pe lângă solicitările zilnice, la ordinea zilei era închiderea anului, neavând o companie de audit şi al doilea contabil-şef adjunct Alt moment care i-a sustras atenţia a fost întocmirea declaraţii VEN12 care a luat ceva timp pentru integrarea informaţiei, reieşind din cele enumerate mai sus, s-a întâmplat că nu a fost achitat la timp factura nr. 3/18.01.2024 pentru serviciile de avarie pentru luna decembrie 2023".

La data de 05.04.2024 a depus explicaţia salariata Draguţan Tatiana-contabilă categoria II prin care a comunicat următoarele: „responsabilitate de transfer în valută străină nu are, deoarece nu are acces la aplicaţia Client bank, din care se fac transferurile în valută străină, anterior toate plăţile către S.A. "Transelectrica" nu a fost efectuate de către dînsa. Factura prin e-mail am primit-o la data de 18.01.2023 fără a fi indicaţia de a urmări plata şi nu a avut careva pârghii pentru a efectua plăţile către furnizor în termen pentru factura respectivă, mai mult ca atât în perioada de 31.01.2023 până pe 09.02.2024 a fost în concediul medical".

Astfel instanța conchide asupra temeiniciei argumentului pîrîtului precum că, din explicaţiile oferite de salariata Banu Aliona, se desprinde că neîndeplinirea la timp a obligaţiei de achitare a facturii a fost determinată de volumul excesiv de muncă cu care aceasta s-a confruntat, astfel că, în conformitate cu obligaţiile sale de serviciu, reclamanta ar fi trebuit să gestioneze în

mod adecvat sarcinile de lucru şi să-şi îndeplinească atribuțiile esenţiale, cum ar fi achitarea facturilor, chiar şi în condiţii de încărcare sporită.

Totodată instanța reține că, acest argument nu poate justifica în totalitate neîndeplinirea obligaţiilor de serviciu, având în vedere că managementul adecvat al sarcinilor şi respectarea termenelor limită reprezintă un aspect fundamentat al oricărei funcţii administrative. în acest context, responsabilitatea revenind atât salariatei în cauză, cât şi superiorilor săi, care ar fi trebuit să asigure un flux de lucru eficient şi echilibrat.

În conformitate cu prevederile ***art. 338 alin. (1) lit. f) din Codul Muncii***,

(1) Salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile cînd:

a) între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339);

b) salariatul a primit bunurile şi alte valori spre decontare în baza unei procuri unice sau în baza altor documente unice;

c) prejudiciul a fost cauzat în urma acţiunilor sale culpabile intenţionate, stabilite prin hotărîre judecătorească;

d) prejudiciul a fost cauzat de un salariat aflat în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanţe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit.k);

e) prejudiciul a fost cauzat prin lipsă, distrugere sau deteriorare intenţionată a materialelor, semifabricatelor, produselor (producţiei), inclusiv în timpul fabricării lor, precum şi a instrumentelor, aparatelor de măsurat, tehnicii de calcul, echipamentului de protecţie şi a altor obiecte pe care unitatea le-a eliberat salariatului în folosinţă;

f) în conformitate cu legislaţia în vigoare, salariatului îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligaţiilor de muncă;

g) prejudiciul a fost cauzat în afara exerciţiului funcţiunii.

(2) Conducătorii unităţilor şi adjuncţii lor, şefii serviciilor contabile, contabilii-şefi, şefii de subdiviziuni şi adjuncţii lor poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lor dacă acesta este rezultatul:

a) consumului ilicit de valori materiale şi mijloace băneşti;

b) irosirii (folosirii nejustificate) a investiţiilor, creditelor, granturilor, împrumuturilor acordate unităţii;

c) ţinerii incorecte a evidenţei contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale şi a mijloacelor băneşti;

d) altor circumstanţe, în cazurile prevăzute de legislaţia în vigoare.

Referitor la argumentul precum că reclamanta (salariata) nu a semnat un contract de răspundere materială cu Î.S. „Moldelectrica”, se reține că în conformitate cu prevederile ***art. 339 alin. (1) din Codul Muncii***

(1) Contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vîrsta de 18 ani şi care deţine o funcţie sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vînzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

(2) Nomenclatorul funcţiilor şi lucrărilor menţionate la alin.(1), precum şi contractul-tip cu privire la răspunderea materială individuală deplină, se aprobă de Guvern.

Referitor la afirmaţia reclamantei conform căreia, la momentul presupusei încălcări, nu deţinea o fişă de post, iar atribuţiile sale de serviciu erau reglementate de „Instrucţiunea privind organizarea şi desfăşurarea activităţii Contabilităţii centrale din 17.05.2023, se reține că, înainte de elaborarea standardelor ISO de management în urma căreia a fost încheiat cu fiecare în parte fişa de post, conducătorii serviciilor (şefii) îşi desfăşurau activitatea în baza acestei Instrucţiunii menţionate supra, care nu a fost anulată până în prezent şi produce efecte juridice.

Astfel, conform pct. 4.7 din Instrucțiune, Contabilul-şef avea responsabilitatea de a asigura următoarele:

- elaborării politicilor contabile şi reexaminării la începutul fiecărui an de gestiune;
- controlului asupra înregistrării în conturile contabile a tuturor operaţiunilor economice şi financiare efectuate;
- întocmirii rapoartelor financiare şi statistice în termenele stabilite;
- efectuării inventarierii patrimoniului în situaţiile şi conform prevederilor actelor normative;
- prezentării informaţiei operative conducerii întreprinderii şi altor utilizatori,îndeplinind şi alte obligaţiune de serviciu în conformitate cu actele normative în vigoare.

Contabil-şef poartă răspundere pentru elaborarea şi respectarea principiilor metodologice de organizarea a contabilităţii şi poate îndeplini alte funcţii încredinţate lui din acest domeniu.

Având în vedere responsabilităţile aferente funcţiei, contabilul-şef este persoana direct responsabilă atât pentru organizarea, cât şi pentru desfăşurarea activităţilor contabile în cadrul întreprinderii. în mod specific, contabilul-şef are obligaţia de a gestiona şi monitoriza toate facturile şi plăţile pe care întreprinderea urmează să le efectueze. Se reține că, din explicaţiile contabilului-şef, reiese că acesta nu şi-a îndeplinit obligaţiile de serviciu, invocând volumul excesiv de muncă ca motiv principal pentru neîndeplinirea sarcinilor.

Se reține că, în conformitate cu prevederile „Instrucţiunii privind organizarea şi desfăşurarea activităţii Contabilităţii centrale” din 17.05.2023, contabilul-şef nu doar desemnează persoanele responsabile pentru diverse activităţi contabile, dar poartă şi responsabilitatea principală pentru elaborarea şi respectarea principiilor metodologice de organizare a contabilităţii în cadrul întreprinderii. Această obligaţie este esenţială pentru asigurarea unei bune gestionări a resurselor financiare şi contabile ale întreprinderii şi se află în centrul atribuţiilor de serviciu ale contabilului-şef. De asemenea, contabilul-şef are obligaţia de a supraveghea în mod activ respectarea normelor contabile şi de a interveni în cazul în care sunt identificate nereguli sau deficienţe. Lipsa unei astfel de intervenţii poate constitui o încălcare a obligaţiilor de serviciu şi poate atrage răspunderea disciplinară sau chiar penală, în funcţie de gravitatea situaţiei.

Prin urmare, este imperativ ca contabilul-şef să îşi exercite atribuţiile cu maximă diligenţă şi să se asigure că toate activităţile contabile sunt desfăşurate conform normelor legale şi metodologice aplicabile.

Astfel, având în vedere cele expuse anterior, se reține că doar contabilul-şef avea capacitatea şi autoritatea necesare pentru a efectua plata respectivă, având acces direct la sistemul de achitare în valuta EURO. Această responsabilitate exclusivă îi revine contabilului-şef, deoarece gestionarea fondurilor în valută şi efectuarea plăţilor externe intră strict în sfera atribuţiilor sale, conform normelor interne şi instrucţiunilor de serviciu.

Mai mult, niciun alt angajat al serviciului nu deţinea accesul sau autorizaţia necesară pentru a realiza această operaţiune financiară, întrucât atribuţiile legate de gestiunea şi achitarea în valută străină sunt centralizate sub coordonarea directă a contabilului-şef. Aceasta reflectă atât responsabilitatea, cât şi controlul pe care contabilul-şef îl exercită asupra acestor procese, asigurând conformitatea cu reglementările interne şi evitând eventualele erori sau întârzieri în efectuarea plăţilor.

Prin urmare se reține că contabilul-şef nu poate fi exonerat de responsabilitatea sa pentru eventualele nereguli care apar în gestionarea activităţilor contabile, deoarece aceste nereguli sunt rezultatul direct al neîndeplinirii atribuţiilor sale de supraveghere şi organizare. Această responsabilitate este consolidată de obligaţia sa de a asigura un cadru metodologic adecvat şi de a desemna persoanele corespunzătoare pentru activităţile contabile, conform prevederilor legale şi instrucţiunilor interne ale întreprinderii.

Articolul 288 din Codul Muncii prevede - Soluţionarea litigiilor individuale de muncă

Litigiile individuale de muncă care nu au fost soluţionate de salariat şi angajatorul persoană fizică pe cale amiabilă se soluţionează de către instanţa de judecată în condiţiile prezentului cod (titlul XII).

Articolul 354. Litigiile individuale de muncă

Se consideră litigii individuale de muncă divergenţele dintre salariat şi angajator privind:

a) încheierea contractului individual de muncă;

b) executarea, modificarea şi suspendarea contractului individual de muncă;

c) încetarea şi nulitatea, parţială sau totală, a contractului individual de muncă;

d) plata despăgubirilor în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor de către una din părţile contractului individual de muncă;

e) rezultatele concursului;

f) anularea ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) de angajare în serviciu, emis conform art.65 alin.(1);

h) alte probleme ce decurg din raporturile individuale de muncă.

Articolul 355. Examinarea cererii privind soluţionarea litigiului individual de muncă

(1) Cererea privind soluţionarea litigiului individual de muncă se depune în instanţa de judecată:

a) în termen de 3 luni de la data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său;

b) în termen de 3 ani de la data apariţiei dreptului respectiv al salariatului, în situaţia în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

(2) Cererile depuse cu omiterea, din motive întemeiate, a termenelor prevăzute la alin.(1) pot fi repuse în termen de instanţa de judecată.

(3) Instanţa de judecată va convoca părţile litigiului în timp de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii.

(4) Instanţa de judecată va examina cererea de soluţionare a litigiului individual de muncă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia şi va emite o hotărîre cu drept de atac conform Codului de procedură civilă.

(5) Instanţa de judecată va remite hotărîrea sa părţilor în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii.

În lumina celor menționate, instanța consideră că argumentele invocate în suportul acțiunii nu sunt susceptibile să determine anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” privind instituirea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energiei de urgenţă, anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care sa aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi sa decis repararea prejudiciului integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, anularea Ordinului ***** din 23.05.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care s-a aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi repararea prejudiciul integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro. Or, de către pîrîtă a fost respectată procedura de emitere a Ordinelor contestate care fiind emise în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, instanța nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea Ordinelor în privința reclamantei, legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată, or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii reclamantului nu există.

Totodată având în vedere netemeinicia acțiunii, instanța având la bază prevederile art. 94 Cod de Procedură Civilă va respinge și pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

În rezultat, instanța respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Banu Aliona împotriva Î.S. ”Moldelectrica” privind anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” privind instituirea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energiei de urgenţă, anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care sa aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi sa decis repararea prejudiciului integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, anularea Ordinului ***** din 23.05.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care s-a aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi repararea prejudiciul integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

în conformitate cu articolele 236, 238-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Cererea de chemare în judecată depusă de Banu Aliona împotriva Î.S. ”Moldelectrica” privind anularea Ordinului***** din 26.03.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” privind instituirea comisiei de anchetă la întârzierea plăţii energiei de urgenţă, anularea raportului comisiei din 26.04.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care sa aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi sa decis repararea prejudiciului integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, anularea Ordinului ***** din 23.05.2024 al Î.S. ”Moldelectrica” prin care s-a aplicat mustrare aspră reclamantei Banu Aliona şi repararea prejudiciul integral adus companiei în sumă de 138510,10 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii